

UTRECHTSCH PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

KENNISGEVING.

Burgemeester en Wethouders der stad Utrecht,
Gehoord de voordragt daartoe gedaan;
Brenge ter kennis van alle verhuurders van rijtuigen,
hun beroep binnen deze gemeente uitoefenende, dat tot
het weder voortbrengen van die rijtuigen, aan welke bij
de plaats gehad hebbende schouw over dezelve, op den
14. en 15. dezer maand gehouden, gebreken zijn bevon-
den, bepaald is Woensdag den 29. October aanstaande,
des morgens van elf tot twaalf ure, aan het Oud Mun-
sterkerkhof; welke dag en uur is aangewezen ook tot het
voortbrengen van zoodanige rijtuigen, welke om voldoende
opgegeven redenen op den 14. en 15. October j.l. niet
zijn kunnen worden aangebragt ter schouwing.

Utrecht den 22 October 1856.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,

N. P. J. KIEN.

Ter ordonnantie van dezelve,

H. G. RÖMER.

UTRECHT 24 Oktober.

De zonderlinge toestand van de Napelsche kwestie,
die onder Parijs en Weenen meer bepaald besproken
wordt, blijft het bovenal doen uitkomen, dat men
zoolang mogelijk de zaak in der minne tracht te
schikken; trouwens men verwacht steeds, dat van het
oogenblik, dat de Westmagten het denkbeeld van
interventie op den achtergrond plaatsen, koning *Fer-*
dinand niet meer het denkbeeld zal hebben, dat hij een
cenig zijner soevereine regten behoeft op te offeren,
om tot de erkenning te komen, dat er in het staats-
bestuur verbeteringen zijn aan te brengen, en die
ook te bewerkstelligen. Men berigt dan ook uit
Napels, dat de Koning minder werk maakt van de
versterking der kusten. Napels ligt als altijd bijna
geheel open voor den aanval eener vloot, die noch
door de geringe kustbatterijen, noch door de ver-
sterkingen op enkele der eilanden vóór de baai op-
gerigt zou kunnen worden afgewerd. Zelfs zegt
men, dat de Koning bevel heeft gegeven de vloot,
die in den laatsten tijd nog al versterkt was, te
ontwapenen. Intusschen heeft de verschijning in
den *Moniteur* van de nota betreffende Napels te
Weenen de vrees doen ontstaan, dat Koning *Fer-*
dinand door de openbaarmaking wel weder kon
belemmerd worden in het doen van inwilligen.

De zaak der Donauvorstendommen wordt meer in-
gewikkeld. Oostenrijk moet vrij krachtig geant-
woord hebben op de Fransche nota betreffende de
bezetting der Donauvorstendommen en men gelooft
te Parijs, dat het Weener Kabinet aan de eene zijde
zich steunende op het bijzonder traktaat met de
Porte omtrent die bezetting gesloten, aan den an-
deren kant rekent op de steun van Pruisen en zelfs
van Engeland, dat zich, gelijk men weet, in zijne
buitenlandsche staatkunde meestal door het belang
van het oogenblik laat beheerschen, en waarvan het
dus niet moet verwonderen, dat het eene politieke ge-
dragslijn volgt, bijna rechtstreeks in strijd met 't geen
het voor eenige maanden voorstond.

Het berigt van de ontruiming van den Kerkelij-
ken Staat door de Oostenrijksche troepen, behalve
een paar punten, schijnt gegrond te zijn geweest;
maar dat voornemen moet thans reeds weder zijn
opgegeven.

De nieuwe muntkonferentie voor Duitschland, te
Weenen opgemaakt, moet reeds door Oostenrijk,
Pruisen, Beieren, Saksen, Hannover en Frankfurt
zijn goedgekeurd.

Uit Spanje ontvangt men van verschillende kanten
weder berigten, die verontrustend luiden. Maarschalk
Narvaëz moet op dit oogenblik in gelijken toestand ver-
keeren als voor kort maarschalk *O'Donnell*. De kama-
rilla, gesteund door den koning, is ook over *Narvaëz* nog
niet te vreden. Zij dringt hem van alle kanten. Geeft
hij toe, dan opent hij den weg voor de zuiver ab-
solutistische partij, en kant hij zich tegen de wen-
schen van het hof, dan zal hij steeds in strijd moeten
leven en ten slotte in den strijd vallen, evenzeer als
O'Donnell. Men zegt, dat *Narvaëz* dan ook alleen aan
't bestuur kan blijven, omdat de markies de *Villuma* de
tijd nog niet rijp acht, om met zijne despotische plan-
nen op het tappijt te komen. Weet *Narvaëz* den
toestand niet te beheerschen, dan ziet men te ge-
moet, wat in 1854 is geschied. De reaktie zal
zoover gaan, dat ze eene beweging uitlokt, die zou
kunnen zegevieren, juist omdat de gematigden zoo
veel redenen van misnoegen geven. De toekomst
blijft voor Spanje dus beneveld. De Progressisten

houden zich intusschen rustig, maar zullen wel tevens
op hunne hoede zijn.

De algemeene landdag van Zweden is den 15. te
Stokholm geopend. Graaf *Hamilton* is door den
koning benoemd tot voorzitter van de orde van den
adel, de bisschop van Strengnaer, dr. *Amnerstedt*, van
de orde der geestelijkheid. De Staten der burgers
en boeren moeten hunne voorzitters nog kiezen,
zoodra hunne vergaderingen zich hebben gekonsti-
tueerd.

— De Luxemburgsche kamer is den 21 weder
bijeen gekomen. De president het door de kom-
missie ontworpen adres voorlezende, bleek daaruit,
dat de komm. niet zeer gunstig over de geprojecteerde
veranderingen in de grondwet dacht, waardoor, naar zij
zegt, de staatkundige regten des volks verkort worden.
Zij wilde niet beweren dat de staatsinrigtingen van het
groothertogdom volmaakt waren, doch meent dat het
gebrekkige door wettelijke maatregelen kan verbeterd
worden, zonder daarom eene herziening der grondwet
noodzakelijk te maken.

§— Het wetsontwerp tot vaststelling van het Vde
hoofdstuk der Staatsbegroting, betreffende het *De-*
partement van Binnenlandsche Zaken, heeft bij het
onderzoek in de afdelingen der Kamer tot verschil-
lende bedenkingen aanleiding gegeven.

Vele leden verklaarden, met leedwezen te hebben
opgemerkt, dat het bezwaar over de gestadige uit-
zetting van het eindeijfer dezer begroting, waarop
men in de laatste jaren telkens de aandacht der Re-
gering heeft moeten vestigen, ook op deze voordragt
maar al te zeer toepasselijk is. Terwijl thans voor
de uitgaven van het Departement van Binnenlandsche
Zaken over 1857 f 5,778,334.02 worden aangevraagd,
bij welke som voor het maken eener vergelijking, de
kosten van de afdeling: *jagt en visscherij* ad f 97,775
moeten worden geteld, en die dan tot f 5,876,109.02
klimt, bedroeg de bij de oorspronkelijke begrotings-
wetten toegestane som over 1854 f 5,502,689.12; over
1855 f 5,788,713.70 en over 1856 f 5,659,701.36.

Nu is het wel waar, dat men bij eene vlugtige
inzage der Memorie van Toelichting in het denk-
beeld zou kunnen komen, dat het eindeijfer van dit
hoofdstuk, in vergelijking met het eindeijfer der
begroting voor 1856, verminderd is; maar die
memorie — welke zich overigens door dorheid on-
derscheidt en het stilzwijgen bewaart over menig
belangrijk onderwerp, waaromtrent men daar gaarne
de uiteenzetting van de zienswijze des Ministers had
willen vinden — geeft met opzigt tot het punt,
waarop het hier aankomt, eene onduidelijke voor-
stelling.

Ook naar aanleiding van hetgeen deswege in de
Troonrede bij de opening van de tegenwoordige zit-
ting der Staten-Generaal werd verkondigd, zouden
verscheidene leden de inzichten der Regering wen-
schen te kennen omtrent de ontwerpen van spoor-
wegen, die meer en meer hier te lande door ver-
eenigingen van bijzondere personen schijnen te wor-
den beraamd. Inzonderheid verlangde men te we-
ten, welke concessien werkelijk zijn verleend.

Het op voordragt van den tegenwoordigen Minister
van Binnenlandsche Zaken genomen besluit tot be-
noeming eener Staatskommissie, die naar de gevol-
gen voor den handel en de reederijen in Nederland
der doorgraving van de landengte van Suez onder-
zoek moet doen, is in al de afdelingen besproken.
Sommige leden verklaarden zich daarbij in 't alge-
meen geenszins voor het doen optreden van zoodanige
Staatskommissien gestemd, vooral niet, wanneer men
daaromtrent zoo ruimschoots te werk gaat, als in
den laatsten tijd hier te lande het geval is geweest.

Weder andere leden waren van oordeel, dat de
benoeming der kommissie voor de landengte van Suez
zich zeer goed laat verdedigen. De regering had zich
daarbij ten aanzien der doorsnijding zelve geenszins
partij gesteld. Zij had het gelukken der onderneming
aangenomen als een mogelijk feit, en wilde enkel
licht verspreid hebben over de gevolgen, die uit dat
feit voor onze handel en scheepvaart zouden voort-
vloeijen.

Weinige dagen na de benoeming der Staatskomm.
voor de landengte van Suez is de benoeming eener

andere gevolgd, die omtrent de regeling van het
landbouw-onderwijs in Nederland onderzoek moet doen.
Er waren leden, naar wier gevoelen de regering ook
in dit opzicht langs eenen anderen weg tot het doel,
dat zij zich voorstelt, had kunnen komen. De zaak,
die het hier geldt, is meermalen op de landhuishoud-
kundige kongressen besproken. Sedert 1815 worden
op onze drie Hoogescholen lessen in de landhuis-
houdkunde gegeven. Eene meer wetenschappelijke
beoefening van den landbouw is dus in Nederland
niet vreemd. Dat daarom hier te lande nog geene
landbouwscholen bestaan, die ten volle dien naam
verdienen, en dat de oprigting van zulke scholen
zeer nuttige gevolgen zou kunnen hebben, erkent
men gaarne; maar zij zijn dan toch in Duitschland,
Frankrijk en België aanwezig, en de regering had
dus kunnen aanvangen met pogingen om de inrigting
dier buitenlandsche scholen goed te leeren kennen,
en dan wellicht, zonder tusschenkomst van eenige
Staatskomm., kunnen beproeven om dat voorbeeld
hier na te volgen.

— Ten behoeve der slagtoffers van de rampen,
die het eiland Groot-Sangir, in Nederlandsch-Indië
hebben getroffen, is bij het departement van Kolo-
nien ontvangen, sedert de giften, vermeld in de
Nederlandsche Staats-Courant van 10 Oktober 1856,
no. 241, te zamen groot f 420.00, door tusschen-
komst van Kommissarissen des Konings in de pro-
vinciën Noord-Holland f 1,274 79⁵, Gelderland f 2.00,
Utrecht f 23.67⁵, Zeeland f 305.15, Drenthe f 8.71,
Overijssel f 81.51⁵, Groningen f 117.84⁵, Friesland
f 123.34 en het hertogdom Limburg f 7.91. Nog
van onbekenden f 4.45, f 10.00, f 40.00, f 14.10,
te zamen f 2,438.79.

— Het gevraagde gevoelen van den minister van
binnenlandsche zaken, betreffende de vraag: of, en
in hoever minderjarigen in den hoofdelijken omslag
kunnen aangeslagen worden, is, dat, hoewel inge-
volge art. 78 van het Burg. Wetboek, minderjarige
kinderen beschouwd moeten worden hun wettig do-
micilie te hebben in de gemeente, alwaar hun voogd
woont, zij, voor zoo ver zij niet ook hun werkelijk
verblijf aldaar hebben, niet in den hoofdelijken om-
slag kunnen worden aangeslagen, daar in art. 245
der gemeentewet het aanslaan in den hoofdelijken
omslag niet van het wettig domicilie, maar van het
werkelijk verblijf in de gemeente afhankelijk ge-
maakt is.

*— In de zitting van den gemeenteraad van gis-
teren is ingekomen eene missive van Gedep. Staten;
houdende verlof van den raad, om met het gemeen-
te-bestuur van Weesp in overleg te treden, omtrent
de regeling van het beurtveer tusschen die stad en
Utrecht.

Wordt ter tafel gebragt, eene voordragt tot op-
heffing van het stads erfhuis-kantoor; — gesteld in
handen eener Komm.

Wordt bij monde van den heer *de Muralt* rap-
port uitgebragt door de Komm., in wier handen was
gesteld, het verzoek van het gemeente-bestuur van
Gorkum, om met betrekking tot den aanleg van
een spoorweg van die stad over 's Hertogenbosch en
Breda naar Utrecht, zich in vereeniging met dat
bestuur tot de hooge regering te wenden; — ter
sekretarie.

Vervolgens aan de orde zijnde de algemeene be-
schouwingen over de stedelijke begroting voor 1857
voerden hierover het woord de Voorz. en de heeren
Bosch, v. d. *Heuvel*, de *Muralt*, *Pabst* en *Jongeneel*
en werd na de sluiting der algemeene discussien de
nadere behandeling verdaagd tot heden ten 11³/₄ ure.

— De kamer van koophandel en fabrieken te Kampen
heeft besloten een adres aan de hooge regering in
te dienen ter mededeeling van bedenkingen tegen het
verleenen eener concessie voor den aanleg van eenen
spoorweg van af Utrecht over Amersfoort langs de
Zuidzee naar Zwolle met eene vaste brug over den
IJssel bij 't Katerveer.

— Den 22. dezer werd alhier bevorderd tot dokter
in de Regten de heer *P. G. Bijstra* van Utrecht,
na de verdediging van Theses.

Gister, den 23. dezer, werd alhier, na openbare

verdediging van zijn Akademisch proefschrift over *Schuldvernieuwing* tot dokter in de regten bevorderd de heer *M. C. Philipson* van Amsterdam. — Dienzelden dag werd nog tot dokter in de regten bevorderd de heer *C. G. de Beus*, mede van Amsterdam, na verdediging van Theses.

*— Men berigt van de Kaap de Goede Hoop, dat in de Kaapsche wateren in 't midden van Augustus een hevige storm heeft gewoed, die een aantal schepen van en naar de O.-Indische gewesten heeft overvallen. Z. M. transportschip, prins Willem Frederik Hendrik, komm. *J. W. de Ruyter de Wildt*, had o. a. ook dien storm doorgestaan, en was dientengevolge met belangrijke avarij den 24. Aug. te Tafelbaai binnengeloopen. Het schip zou wegens de te ondergane herstellingen geruimen tijd er moeten vertoeven, en waarschijnlijk ontladen moeten worden. Aan boord van 't transportschip was overigens alles wel. Met dat vaartuig waren onderscheidene andere handelsschepen met avarij er binnengeloopen.

— De heer *A. D. Loman*, beroepen Hoogleraar aan het Evangelisch-Luthersch Seminarie te Amsterdam, zal aanstaanden Maandag ten 1 ure zijne betrekking aanvaarden met het houden eener plegtige redevoering, in de groote gehoorzaal der Doorluchte School. *Handbl.*

— De afdeeling voor Wis- en Natuurkunde der Koninklijke Akademie van Wetenschappen zal eene gewone vergadering houden op Zaterdag den 25. Oktober e. k., des middags ten 12 ure, in het gebouw der Akademie (Trippenhuis), te Amsterdam.

De spreekbeurten zullen worden vervuld door de heeren *G. Vrolik* en *A. H. van der Boon Mesch*.

— Gisteren is aan Z. K. H. prins *Frederik* een grenadier voorgesteld, uitgerust in de nieuwe wapenrusting, zoo als men die bij het leger denkt in te voeren.

— De pleidooijen in appelin zake de stad Leiden tegen den Staat der Nederlanden over de Haarlemmermeergronden, die gister bij het prov. gerechtshof in Noord-Holland zouden aanvangen, zijn, door stertgeval van betrekkingen van twee der advocaten, niet doorgegaan. Op Donderdag 30 Okt. e. k. zullen de nieuwe pleitdagen worden bepaald.

— Bij arrest van den Hoogen Raad van den 1. dezer zijn *I. E. Scholderer* en *A. van Diggelen* (met kassatie van het arrest van het Hof in Zuid-Holland van den 10. Junij te voren) schuldig verklaard, de 1. aan uitslag van gedistilleerd door den 1. als fabriekant gedaan uit zijne bergplaats van rijks-doorlopend krediet te Leiden, zonder geleide van een ambtenaar der belastingen, en de 2. aan medeplichtigheid aan dit feit, en met toepassing van art. 4 der Verordening van 10/24 Dec. 1855 en art. 271, 272 en 273 der Gemeentewet, veroordeeld in eene geldboete de 1. van f 50.— en de 2. van f 2.— met subsidiaire gevangenis van 7 en 1 dag respectievelijk, en is voorts het gedistilleerd en de fusten verbeurd verklaard, met verwijzing van de veroordeelden solidair in de kosten.

— Men meldt uit Harderwijk, van den 16. Okt.:

„Het verblijf der hier aangekomen soldaten van het Engelsch vreemden-legioen is voor de rustige burgers alles behalve aangenaam. Aan orde en tucht ongewoon, geven zij zich aan allerlei ongeregeldeheden over, zoodat patrouilles de stad doorkruisen, als ware deze in staat van beleg. Reikhalzend ziet men dan ook het oogenblik van hun vertrek te gemoet.”

— De Belgische bladen deelen een edikt mede van den Groot-Inkwisiteur te Rome, waarbij aan allen wordt bevolen, aangifte te doen van de personen, wier in dat edikt afgekeurde handelingen ter hunner kennisse zijn gekomen.

— In het Hannoversche graafschap Bentheim heeft zich voor eenigen tijd eene instelling ontwikkeld, welke, met het oog op hare aanvankelijke vruchten aldaar, eene allezins heilzame werking op het beleid der regtsbedeeling in burgerlijke zaken doet te gemoet zien. Het zijn de zoogenaamde vredesgenootschappen, (Friedenvereine) allerwege in het amt Nienhuis, door de onvermoeide zorgen van den ambtman *Lamprecht*, in het leven geroepen; vereenigingen, welker uitsluitend doel is, om oprijzende geschillen, reeds in hunne geboorte, te smoren en langs dien weg procedures voor te komen, en welker heilzame gevolgen reeds nu dermate worden gewaardeerd, dat nagenoeg alle gegoede ingezetenen, in alle oorden van het amt, tot dezelve zijn toegetreden.

Hun inwendige inrigting is van dien aard, dat zij daartoe bij meerderheid gekozen leden een van vrederegt daartstellen, wier tusschenkomst zij, uit den aard der zaak, alléén dan aanroepen, wanneer deze door partijen uitdrukkelijk niet in roep, in welk geval het geschil zonder kosten beslist. Waar intusschen die inroeping

niet geschiedt, bepalen zich de werkzaamheden dier alzo gekozenen, om de geschillen, welke hen ter oore komen, op de meest onpartijdige wijze te onderzoeken, om daarna hem of haar, welke, in hun oog, ongelijk heeft, door gepaste middelen van overreding, daarvan te overtuigen en gevolglijk over te halen, om van hun vermeend regt af te zien.

Bij zaken, welke twijfelachtig voorkomen, of omtrent welke de gevoelens uiteenloopen, bepaalt zich die tusschenkomst in het over en weder bevorderen van minnelijke vergelijken, bij welke veelal als groote drangredenen de ook in Hannover algemeen erkende kostbaarheid en langdurigheid van burgerlijke gedingen wordt gebezigd, terwijl in verreweg de meeste dier gevallen het beoogde gevolg wordt bereikt.

Dat deze soort van vrijwillige regtspraak in korten tijd in hooge mate het algemeen vertrouwen heeft verworven, kan ook daaruit blijken, dat zelfs buiten de grenzen van het amt Nienhuis dergelijke vereenigingen optreden. *W. C.*

— Het heeft HIL. KK. HH. Prins en Prinses *Hendrik* der Nederlanden behaagd, door toezending van eene geldelijke toelage aan de direktie van den Koninklijken Z. Hollandschen Schouwburg, van Hd. belangstelling te doen blijken in den bloei van het Nationaal tooneel der Residentie, dat in het afgelopen seizoen herhaaldelijk vereerd werd met Hd. tegenwoordigheid.

De Koninkl. Zuid Hollandsche tooneellisten hebben dit jaar, behalve dien de algemeene sympathie der Residentiestad verworven. Menschen, die zelden of ooit zich in den Schouwburg vertoonden, hebben thans hunne medewerking toegezegd. Dit een en ander geschiedt, om reden eene min aangename bejegening van genoemd tooneelgezelschap door de Kommissarissen van den Rotterdamschen Schouwburg.

Te Rotterdam, waar vroeger weinig voor de tooneelkunst werd bijgebracht, zijn intusschen de bakens geheel verzet. Thans bespelen 5 gezelschappen die stad afwisselend, als: de Z. Holl. tooneellisten onder direktie van den heere *Bredée* en *Valois*, een nieuw gezelschap onder direktie van den heer *Peters*, eene Variété onder direktie van den heer *Bamberg*, eene Fransche Variété en het Fransche Opera gezelschap uit 's Hage.

TEXEL 23 Oktober.

Binnengekomen: *Elise*, kapt. *Visser*, van Suriname; *Nil Desperandum*, kapt. *Eastaway*, en *Mimi*, kapt. *Segebade*, beide van Batavia.

HELLEVOETSLUIS, 23 Oktober.

De Nederl. brik *Cesar*, kapit. *S. Hooglandt*, van Soerabaja naar Rotterdam, zit op Scheelhoek aan den grond.

Zeilklaar *Jason*, kapt. *Lourens*, naar Batavia.

WATERHOOGTE.

Arnhem, 23 Oct. 1.40 El; + AP. 8.35. Gev. 0 d. *Keulen*, 22 " 7 v. 3 d. (7 v. 2 d. Rijnl.) Gev. 2½ d. Rijnl.

Rijnhoogte te Keulen 23 Oct. 7 v. (6 v. 11 d. Rijnl.)

Landbouw Tentoonstelling.

Onlangs gaven wij onze hoop te kennen, dat we in een eerstvolgend nummer een enkel woord zouden kunnen in 't midden brengen over de beide vragen, die de heer *Snellen* in zijn laatste schrijven over de Tentoonstelling te Zeyst ter beantwoording vooropzette. „Een enkel woord” schrijven we, want we zouden onze lezers, na het drukke geschrijf over de Zeyster tentoonst., met geen uitvoerig betoog lastig durven vallen, als dat ook al noodig ware, en al konden wij er door hopen, den heer *S.* van zijn vooroordeel tegen die Tentoonstelling te genezen. Trouwens, de heer *S.* zelf erkende in zijn herhaald schrijven het nut, dat Tentoonstellingen kunnen stichten; hij beweerde slechts (zoo blijkt uit zijn tweeden brief), 1. dat landbouw — Tentoonstellingen, vooral kleine, voor onzen landaard minder geschikt zijn en 2. dat de Zeyster Tentoonstelling daar weder het bewijs van gaf.

Als we beide brieven van den heer *S.* nalezen, dan moeten wij als zijne meening aannemen, dat hij Landbouw-Tentoonstellingen bij ons minder geschikt acht, omdat ze te weinig „door”, maar vooral niet „voor boeren zijn.” Dadelijk moeten we deze stelling weerspreken, althans zoolang daarvoor geen andere gronden worden aangevoerd. Is het waar, dat onze Tentoonstellingen aan het euvel mank gaan, dat de heer *S.* releveert, dan mag en kan men daarom niet zeggen, dat Landbouw-Tentoonstellingen voor onzen landaard minder geschikt zijn; men zou er misschien de gevolgtrekking uit kunnen maken, dat de Landbouw-Tentoonstellingen voor onzen landaard nog niet goed zijn ingerigt. De heer *S.* zal, hopen we, wel inzien, welk een hemelsbreed onderscheid er is, tusschen hetgeen men op zijne stelling doorgaande er uit zou kunnen opmaken, en wat hij er uit durft opmaken. De verkeerde inrigting eener zaak kan zulk eene

zaak onmogelijk in 't algemeen ongeschikt doen zijn; ze stelt alleen de noodzakelijkheid daar, ze te verbeteren, en ze aldus geschikt te maken. Immers de heer *S.* zal niet meenen, dat Landbouw-Tentoonstellingen bij ons niet goed in te rigten zouden zijn; hij zou zich zelf dan weerspreken, waar hij zegt, dat ze „veel voordeel kunnen aanbrengen, als ze slechts hare tweeslachtigheid afleggen.”

Het was dus, dunkt ons, ontegenzeggelijk eene onjuiste stelling, waar de heer *S.* zeide, dat Landb.-Tent. voor onzen landaard minder geschikt zijn, en waar hij daarvoor geen anderen grond aangaf, dan het verkeerde op te sommen, dat de Tentoonstellingen nog bij ons naar zijn oordeel aankleefde. — En is deze zijne stelling, zoo toegelicht, *onjuist*, de heer *S.* zal ons moeten toegeven, dat de Zeyster Tentoonst. niet het bewijs kan leveren van hare *juistheid*. Door het vallen van de eerste, moet van zelf ook de tweede stelling vallen.

Maar we willen den heer *S.* niet zoo op het woord vatten; zien wij veeleer naar zijne bedoeling. Hij wenscht betere inrigting, en wel: eene Tentoonstelling *door* en *voor* boeren; wat meer is, hij schijnt al wat *door* en *voor* heeren boeren (zoo als de heer *S.* hen noemt) in deze kan geschieden te verwerpen. Hoe wenschelijk het werkelijk ware, dat boeren nog meer dan thans reeds het geval is, het nut en belang van Tentoonstellingen inzagen, en er dus meer werkelijk deel aannamen, de heer *S.* zal ons toegeven, dat de boer tot die meerdere deelneming niet dan langzaam kan gebragt worden. En wij meenen reeds uit de ondervinding der laatste jaren te kunnen vaststellen, dat die medewerking telkens meerder wordt, niettegenstaande de boer ook al in zijn Zondagspak naar de Tentoonstellingen gaat! Er is op dit punt stellig vooruitgang, en de laatste Tentoonstellingen hebben het bewezen, dat meenig bekoord stuk, door een echten boer was ingezonden, waar deze voor eenige jaren nog niets van die „nieuwigheid” wilde weten. Van lieverlede zal dus wel meer verwezentlijkt worden, wat de heer *S.* welligt te regt wenscht; maar daartoe moet men de zaak zelve niet ongeschikt verklaren, maar op den goeden weg voortgaan, en steeds verbeterende voortgaan. Bij den Nederlandschen boer moet men zeker niet 't minst, ook om 't goede te verkrijgen, *op tijd werken*.

Maar de heer *S.* begripte ons wel; we geven zelfs zijn bezwaar niet zoo geheel toe: Tentoonstellingen alleen, *door* en *voor* boeren, we zouden ze zelfs niet zoo wenschelijk achten. De Tentoonstellingen kunnen alleen, en ook in 't klein, goede gevolgen hebben, als de door den heer *S.* zoo verworpen zoogenaamde heeren-boeren er hunne medewerking niet aan ontzeggen. De Landbouw *mag niet meer wezen, moet niet blijven* een gering handwerk, dat alleen door mannen met weinig kennis, met weinig verstands ontwikkeling, met weinig kapitaal gedreven wordt, door mannen, die alleen op gewoonte en voorvaderlijke overleveringen afgaan. Dat doet juist de landbouw op 't vaste land nog zooveel bij de Engelschen achterstaan, waar de landbouw een belangrijk handwerk is geworden. Daar wordt het gedreven ook door de hoogste standen, door mannen, toegerust met alle mogelijke wetenschappelijke kennis; door veel inspanning, door veel kennis, door veel geld wordt gewrocht, wat Engeland in den landbouw oplevert; door de samenwerking van die drie alleen kan de landbouw-nijverheid werkelijk ook hier te lande worden, wat men haar wenscht te zien. En dat niet door slaafsch na te volgen, wat elders gevonden wordt, maar door met geduld de uitkomsten van de praktijk, door theoretische kennis bijgestaan, ten toon te stellen, daardoor voor een ieder te doen zien, wat de landbouwer vermag, en den boer dus op te wekken, door zijn voordeel hem werkelijk onder 't oog te brengen, het goede van den nieuweren tijd te verbinden aan wat zijne vaderen hem ook aan goeds geleerd hebben. Daarom dus geene tentoonstellingen alleen *door* en *voor* boeren, maar zoowel *door* en *voor* boeren, als *door* en *voor* heeren-boeren, dan zullen ze het goede uitwerken; door vergelijking der uitkomsten van den een met die van den andere zal men komen tot de juiste waardering van wat men door een door de wetenschap geleiden ijver ook in den landbouw vermag daar te stellen, en zal hij, die achterblijft, er door kunnen opgewekt worden, meer dan de oude sleur te volgen.

Begrijpt men het zóó, dan mag men lager entreeprijs wenschen, dan mag men toenemende deelneming van den boer verlangen, dan moge men prijzen van meer waarde willen uitgelooft zien, gelijk de heer *S.*, — maar men mag het van den anderen kant dan niet misprijzen, gelijk de heer *S.* het evenzeer doet, als men door toevoeging en rangschikking op eene tentoonstelling ook den goeden smaak algemeen tracht te verbeteren, dan moet men het niet afkeuren, als de heeren-boeren ruimschoots deelnemen in de tentoonstellingen, en dan mag men vooral niet zoover gaan, dat men om het verkeerde, dat men nog in eene goede zaak meent te zien, de geheele zaak ongeschikt verklaart.

Hebben wij den heer S. nog niet door deze regelen van zijne dwaling overtuigd, wij meenen hem dan toch bepaald te hebben beantwoord, een enkel woord tot toelichting te hebben in 't midden gebragt, en alzoo aan onze toezegging te hebben voldaan.

RUSLAND.

PETERSBURG, 15 Oktober.

Gisteren had de plegtige intogt van den keizer en de keizerin in deze hoofdstad plaats. Alles stroomde naar Newski-Prospect om Hunne MM. te verwelkomen. De huizen waren allen met groen en vlaggen versierd. Om 1 ure had de intogt, ingevolge het programma, plaats, en werd door den schoonsten herfstdag begunstigd. De keizer zat te paard en werd gevolgd door 4 grootvorsten en een' luisterrijke staf; de keizerin was in een prachtig rijtuig gezeten, met 8 paarden bespannen, en werd door vele andere rijtuigen, met de leden van de keizerlijke familie en hofdames gevolgd. Onder het gelui van alle klokken, en de muziek van de garden, onder het gebulder van het geschut en het gejuich der menigte, bewoog de lange trein zich door de stad naar de hoofdkerk, alwaar Hunne Maj. door den metropolitaan ontvangen werden. Na voor het altaar een gebed te hebben verricht, ging de togt naar het winterpaleis, onder het oorverdoovend gejuich der bewoners, die des avonds hunne vreugde door eene algemeene illuminatie aan den dag legden.

Graaf Kisseleff is eergisteren van hier naar Parijs vertrokken, om een eigenhandigen brief van den keizer aan keizer Napoleon over te brengen.

De keizer heeft bevolen, dat de vloot in de Zwarte zee voortaan slechts uit stoombooten zal bestaan. De zeilschepen, die zich te Nikolajeff bevinden, zullen voor de haven-dienst gebruikt worden. De baaijen, die de Engelschen en Franschen in de Krim hebben bezeten, zullen met eenige verdedigingswerken worden voorzien en bezet worden.

SPANJE.

MADRID, 19 Oktober.

Heden heeft de koningin in openbaar gehoor ontvangen, generaal Benckendorff, adjudant van den keizer van Rusland, in last hebbende H. M. twee eigenhandig geschreven brieven van zijn vorst te stellen, waarvan de een de officiële kennisgeving inhield der troonsbeklimming van Alexander II, terwijl de tweede eene kabinets depêche was, waarin de keizer den aard der zending van den generaal toelicht, en H. M. zijne genegenheid voor Spanje betuigt, gelijk ook zijn persoonlijk verlangen, om de vriendschapsbanden tusschen beide rijken naauwer te zien toegehaald. De gezant de Koningin in dien geest toegesproken hebbende, werd door H. M. in overeenkomstigen zin beantwoord.

De voedingskwestie houdt nog steeds de aandacht der regering gevestigd. De *Hojas autografas* deelen hieromtrent mede, dat het publiek weldra kennis zal erlangen van de groote maatregelen door de regering te nemen, om de verdere rijzing der prijzen te beletten; dat de heer Moyano zich ernstig aan deze zaak wijdt, en binnen kort een overvloed van buitenlandsch graan op de markten zal komen, terwijl het brood inmiddels niet duurder zal worden, ten gevolge eener overeenkomst met de bakkers der hoofdstad, die dagelijks 15000 realen uit de gemeentekas ontvangen.

Krachts een koninklijk besluit, zijn de provinciale militie-troepen bij het leger ingelijfd.

Het ontslag van den generaal Pezuela, kommandant der kavalerie, is aangenomen.

De Koningin heeft aan de infante, waarvan hare zuster, de hertogin de Montpensier, bevallen is, het ridderlint van Maria-Luisa vereerd.

ITALIE.

TURIJN, 19 Oktober.

De intekening voor de 100 kanonnen gaat in geheel Italië voort. Na Livorno, Carrara en Lucca, heeft ook de stad Perugia in Midden-Italië een offer van 300 franks gezonden, vergezeld van een adres, waarin de levendigste sympathie voor koning Victor Emmanuel staat uitgedrukt.

Te Genua worden voorbereidselen gemaakt voor de ontvangst der Keizerin-weduwe van Rusland, die zich naar Nizza begeeft. Donderdag a. s. wordt zij verwacht. De prins van Carignan, 's Konings neef, zal haar te Arona gaan afhalen, en de Koning zal haar te Nizza een bezoek brengen.

Uit eene goede bron verneemt men, dat de Paus niet zeer voldaan is over Oostenrijk, dat de praktische gevolgen van het Konkordaat zooveel mogelijk zoekt te ontduiken. Het hof van Rome wil, dat de Oostenrijksche regering de voorstellen der te Weenen vergaderd geweest zijnde bisschoppen kracht van wet geve, en vooral, dat het godsdienstig onderwijs in geheel Oostenrijk uitsluitend onder toezigt van het episkopaat geplaatst worde. De opheffing der tienden wordt tusschen beide hoven nog besproken.

De Paus heeft eenige wegens staatkundige misdrijven veroordeelden gratie verleend.

In Caprana hebben rustverstoringen plaats gehad.

De nationale garden en karabiniers, uit Ormea derwaarts gezonden, hebben de rust hersteld, en eenige der rustverstoorders gearresteerd.

Te Senglea hebben de soldaten groote ongeregelheden bedreven. De politie hierop de hoofdwacht te hulp roepende, arresteerde deze de burgers en de ambtenaren der politie en ondersteunde alzoo de onverlaten. Hierop dienden 150 der voornaamste ingezetenen van Malta een adres in bij den goeverneur, die tot bescheid gaf, dat hij hunne klacht in handen van den generaal gesteld had, die echter genoegzame zelfstandigheid mist, om het kwaad te doen ophouden.

ZWITSERLAND.

BERN, Donderdag 23 Oktober.

Ten gevolge van de staatkundige onderhandelingen over de bevrijding der gevangenen bij den opstand te Neuchâtel, heeft de federale raad zich bereid verklaard, om aan de federale vergadering een ontwerp van amnestie voor te stellen, op voorwaarde, dat Pruisen de onafhankelijkheid van Neuchâtel erkenne.

De federale raad stelt pogingen in het werk, om zich op de konferentie van Parijs te doen vertegenwoordigen.

In allen gevalle worden de militaire wapeningen voortgezet.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 21 Oktober.

De Napolitaansche kwestie houdt hier nog steeds ten hoogste de aandacht van het publiek gevestigd. De Napelsche gezant heeft eene nota overhandigd, die als antwoord op de voorstellen van den heer Martini wordt beschouwd. De Napelsche regering betuigt hare erkentelijkheid voor Oostenrijks bemoeijingen, doch betreurt, dat zij niet kan treden in de voorstellen, door ons kabinet als grondslag zijner bemiddeling aanbevolen. Tegenover de eischen van het Westen, wordt verder gezegd, dat elke toegeefelijkheid gelijk stond met afstand te doen van de regten, die koning Ferdinand, evenzeer als alle overige vorsten van Europa, moet verdedigen.

De Oest. Ztg. betreurt zeer de verschijning van de nota in den *Moniteur*, welke, zegt dat blad, het den koning van Napels onmogelijk maakt in het laatste beslissend oogenblik een verzoenenden weg in te slaan. Ook zal koning Ferdinand, naar het meent, nu wel verplicht zijn zijne gezanten terug te roepen, daar de *Moniteur* hun hunne passen gegeven heeft, door de regering van hun vorst als een gevaar voor de orde van Europa te verklaren.

De Russiesche gezant heeft gisteren eene langdurige konferentie met den Engelschen gehad, welke betrekking gehad zou hebben op de zaak der grensscheiding.

WEENEN, Woensdag 22 Oktober.

De Oest. Corr. beantwoordt de Fransche dagbladen, en beweert, dat de bezetting van de Donau-prinsdommen door Oostenrijk, wettig is, dewijl de grensscheiding nog niet is gevolgd. Engeland, Turkije en Oostenrijk zijn het dan ook eens, om de ontzuiming te verschuiven.

— 23 Okt. Met. 5 pCt. 81⁵/₈; 4 pCt. 70¹/₄; Bank. 1061; Credit-Anst. 325³/₄; Noord-Bahn-Akt. 263³/₈; O.-Fr.-Spoorw.-Akt. 216³/₄; Saltzb.-Sp.-Akt. 103¹/₄; Lomb. Ven. 108¹/₂; wiss. op Lond. 10.19.

BERLIJN, 21 Oktober.

De veroordeeling van *Lindenberg* heeft hier groote sensatie verwekt. In zijne getuigenis zou de heer v. Gerlach gezegd hebben dat hij verscheidene brieven van *Lindenberg* ontvangen had. Men gelooft dat hij in beroep zal komen.

Gisteren is alhier een afschuwelijke moord gepleegd. Een deurwaarder, *Rasch* genaamd, heeft zijne vrouw en beide 10 en 12jarige kinderen des nachts met een bijl en een mes het leven benomen. Aan den drank verslaafd, had de moordenaar eene, naar alle schijn ongegronde, ijverzucht tegen zijne vrouw opgevat. Een twist, naar het schijnt, zijne woede gaande gemaakt hebbende, waren de kinderen op de angstkreten hunner moeder toegeschoten en werden zij met deze door hun vader van het leven beroofd, die daarop zich zelve den hals heeft afgesneden. Des morgens vond men de vier lijken bijna naakt in een stroom bloeds liggen. De moeder had haren arm voor een harer kinderen uitgestrekt, als om het te beschermen. Het andere had aan hare voeten den geest gegeven.

BERLIJN, 22 Oktober.

De koning en de beide prinszen zijn te Sanssouci terug gekomen.

Het bericht dat Zwitserland op het Parijzer kongres vertegenwoordigt wenschte te worden, was op zijn minst genomen voorbarig.

Even als te Parijs is hier groot gebrek aan woningen.

ENGELAND.

LONDEN, 22 Oktober.

De kanselier der schatkist heeft den staat der uitgaven voor den oorlog openbaar gemaakt. Zij bedragen £ 15,016,000, terwijl de door het Parlement verleende kredieten slechts £ 14,812,000 bedroegen, dus

£ 204,000 minder, terwijl, zoo men de overgebrachte sommen in aanmerking nam, de uitgaven de verleende fondsen met £ 659,000 overtreffen zouden. Daarenboven is voor de gelden van het kommissariaat het budget met £ 631,000 en voor de soldij der troepen met £ 318,000 overschreden.

Het bevelhebberschap over eene divisie van het leger van Bengalen, nu opgedragen aan den generaal majoor *Wijndham*, die den aanval op de Redan aanvoerde, levert volgens de *Chronicle* een inkomen van £ 4000 op.

De James Baines en verscheidene andere schepen, worden met ongeduld uit Australië terug verwacht, aangezien het door hen aan te voeren goud in de tegenwoordige omstandigheden de geldmarkt en bank van Frankrijk van bijzonder veel dienst zal zijn. Aanzienlijke aankopen van goud doen dit metaal nog steeds van Londen naar het vaste land terug vloeijen.

LONDEN, Donderdag 23 Oktober.

Uit New-York is berigt ontvangen, dat in den staat Connecticut 23 steden zich voor *Fremont* hebben verklaard en 14 der partij van de demokraten zijn toegedaan.

— 23 Okt. Gek. 92⁵/₈; Sp. 3 pCt. 41¹/₂; 1¹/₄ pCt. 24; Rusl. 5 pCt. 106; 4¹/₂ pCt. 96; Holl. 4 pCt. 95; 2¹/₂ pCt. 63³/₄; Sard. 5 pCt. 88¹/₂; Braz. 100.

FRANKRIJK.

PARIS, 22 Oktober.

De zaken van Napels loopen zonderling. Onze gezant *Brenier* heeft zijne passen gevraagd. Tot den 21 dezer kon het hof van Napels antwoorden op het door de Westmagten ingediende ultimatum. Daar de koning voor dien tijd reeds zijne weigering tot inschikking heeft te kennen gegeven, kon de *Moniteur* het bekende artikel over Napels reeds gister mededeelen. Thans werden de diplomatische betrekkingen afgebroken, maar de Markies *d'Antonini* blijft hier voorloopig Napels vertegenwoordigen even als prins *Carini* te Londen. Dat toont evenzeer de gemagtigdheid, die men in deze kwestie wil handhaven, als dit blijkt uit het voortdurend rustig blijven der Fransche vloot te Toulon. Intusschen verwacht men thans spoedig de openbaarmaking van alle stukken in de zaak van Napels gewisseld, en van wege koning Ferdinand nog een manifest. Dat alles blijft dus bij een strijd met de pen, in plaats van met het zwaard. Als ook de vloeten evenwel op weg gaan, moet men zich niet te zeer verwonderen. Keizer Napoleon hecht, niettegenstaande alle welwillendheid van Rusland, zeer aan Engeland, en zal ligt iets verder gaan, dan hij zelf zou wenschen, alleen ter wille van Brittannië.

Het Britsche kabinet moet inmiddels minder getrouw handelen op ander terrein; men gelooft, dat het thans aan den Donau eenigzins naar Oostenrijk overhelt, en dat wel in strijd met zijne vroeger geopenbaarde gevoelens. Immers, alleen door dien steun gesterkt, meent men, dat Oostenrijk aan den Donau zoo krachtig durft blijven staan. Op de nota van graaf *Walewski*, omtrent de langdurige bezetting der Donauvorstendommen door Oostenrijk, moet graaf *Buol* althans geantwoord hebben, dat die gewettigd was door een speciaal verdrag met de Porte; de troepen kan Oostenrijk niet terugtrekken, dan op de aanvraag van Turkije en daar zelfs Engeland evenzeer als Turkije, het vertoef der troepen in de Prinsdommen wenschte, zou graaf *Buol* ons kabinet uitnoodigen, zich tot die beide magten te wenden, om er den tijd van te verkorten. Buitendien moet Oostenrijk in zijn antwoord te kennen geven, dat het niet in 't minst reden heeft, om de ontruiming van de Donauvorstendommen te bevelen, zoolang de beide Westmagten van hun kant hunne bezettingskorpse het koninkrijk Griekenland niet doen ontruimen.

Zulk een antwoord van het Weener hof, acht men alleen te verklaren, doordien het in deze geruggesteund wordt door Pruisen en eenigzins ook door Engeland, waarvan in den laatsten tijd de berigten het hebben doen zien, dat het meer en meer de wenschelijkheid der vereeniging der beide Prinsdommen prijs geeft en de politiek van Oostenrijk aan den Donau billijkt, waarschijnlijk, om Frankrijks invloed een weinig te bestrijden en misschien in Napels ook eenigermate op de medewerking van Oostenrijk te rekenen.

Uit Moldavië schrijft men, dat er de reaktie, zoolwel in 't kerkelijke als in 't administratieve in vollen gang is. Al wat slechts eenigzins ten voordeele van de vereeniging der beide Vorstendommen zou kunnen spreken, is geheel verboden. Zelfs onder de Russiesche bezetting was de vrijheid in de Vorstendommen nimmer zoo onderdrukt. De censuur is geheel hersteld en de bladen, die eene eigene meening durfden uitspreken hebben opgehouden te bestaan. Zelfs de regtsgeleerde school, voorleden jaar te Jassij gesticht, is weder opgeheven.

De jacht op Compiègne is begonnen. De Keizer heeft den eersten dag van zijn vertoef de autoriteiten ontvangen, en door de troepen de revue doen passeren. De hertenjagt was spoedig afgelopen, daar het gevolgde dier zich weldra vangen liet.

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.